

Kystlinjen Vann- og avløpslag (Kvasa)
postboks 607, Høyden
1522 MOSS

Deres ref.	Vår ref. 15/02169-32	Saksbehandler Jack Hatlen	Dato 09.06.2016
-------------------	--------------------------------	-------------------------------------	---------------------------

Vurdering av gjennomført uavhengig kontroll - Gnr 64 Bnr 1 med flere - Hulvika/Emmerstad - Område I, III og IV - Nytt vann- og avløpsanlegg

Vi viser til innsendte kontrollerklæringer og sluttrapport for uavhengig kontroll fra Pöyry Norway AS (kontrollforetaket/UA-kontrollanten), mottatt her 13.05.2016 og 31.05.2016.

Ansvarlig søker, Entreprenør Gruppen AS, skriver i epost av 26. mai 2016 at det ikke er anledning til å stille krav om uavhengig kontroll av søkerfunksjonen, og at dette skal være bekreftet av direktoratet for byggkvalitet (dibk) og forelesere innen fagfeltet. Av den grunn mener ansvarlig søker at det er feil av kontrollforetaket å føre opp de oppførte avvik som forefinnes i den tilsendte dokumentasjonen, noe som skulle tilsi at avvikene burde vært fjernet. Det er mulig at ansvarlig søker mener at det ikke er krav om obligatorisk uavhengig kontroll for søker-funksjonen, og det er riktig. Det er likevel ikke uavhengig kontroll etter byggesaksforskriften § 14-2 det er stilt krav om, men etter byggesaksforskriften § 14-3:

«Kommunen kan etter en konkret vurdering av tiltaket stille krav om uavhengig kontroll også for forhold som ikke faller inn under § 14-2, når det på grunnlag av planbestemmelser, forhåndskonferanse, søknadsbehandlingen eller ved tilsyn anses å foreligge forhold som gjør det nødvendig med kontroll for å sikre kvalitet i det ferdige byggverket.»

Bygningssjefen kan ikke se at det er noe i bestemmelsen som er til hinder for å også kunne kreve uavhengig kontroll av søkerfunksjonen, og ber ansvarlig søker om å dokumentere påstandene sine dersom det opprettholdes at dette er feil tolkning.

Ansvarlig søker skriver også i sin epost at det minnes om det som er skrevet innledningsvis fra den uavhengige kontrollen, at også kontrollforetaket anbefaler

"Midlertidig brukstillatelse" av anlegget og at Akershus fylkeskommune (AFK) tilrådet en "Midlertidig brukstillatelse" før UA-kontrollen ble bestemt. Ansvarlig søker kan av den grunn "i sin vildeste fantasi" ikke skjønne hvorfor "Midlertidig brukstillatelse" ikke allerede er gitt på anlegget.

Midlertidig brukstillatelse kan gis dersom visse betingelser er oppfylt, jf. plan- og bygningsloven § 21-10, 3. ledd. Bestemmelsen om midlertidig brukstillatelse er en kan-regel, og det er ferdigattest som skal være hovedregelen. Bygningsmyndigheten registrerer at kontrollforetaket anbefaler at det gis midlertidig brukstillatelse i rapporten som nylig er mottatt. Å gi midlertidig brukstillatelse er tillagt myndighetsområdet til bygningsmyndigheten i kommunen, og AFK uttaler seg som fagmyndighet for kulturminnevern. Det fremstår derfor som underlig at søker mener det er meget overraskende at det ikke er utstedt midlertidig brukstillatelse allerede, når blant annet den uavhengige kontrollen er av stor betydning for om kommunen skal benytte seg av muligheten for å kunne utstede midlertidig brukstillatelse.

Ansvarlig søker skriver også at det er kommunen som har ansvaret for å oversende saken til uttalelse hos AFK, og at det er kommunen som skal påse at AFK har fått den tilstrekkelige dokumentasjonen for å kunne uttale seg gjennom den byggeomdelingsprosess som har vært foretatt. Bygningsmyndigheten mener dette er en sterk ansvarsfraskrivelse fra ansvarlig søker. Kommunen har en samordningsplikt etter plan- og bygningsloven § 21-5. Denne ble også overholdt. Ansvarlig søker har fra søknaden ble sendt inn bekreftet at de var kjent med at området hadde potensiale for fornminner. De hadde aktiv dialog med AFK, samt deltok og ble fortløpende orientert om undersøkelsene underveis. Likevel fremholder de at det faktum at kommunen ga igangsettingstillatelse etter sterkt påtrykk fra ansvarlig søker og KVASA (tiltakshaver), skal frita ansvarlig søker og tiltakshaver fra det ansvaret de har både etter kulturminneloven og etter plan- og bygningsloven.

Kontrollforetaket anser de fleste avvik som er omtalt i sluttrapporten som lukket, men det foreligger 6 avvik som ikke er lukket. Det er uenighet mellom ansvarlig søker og kontrollforetaket om hvem som er ansvarlig for enkelte av avvikene. Avvikene har derfor blitt rapportert som åpne til kommunen.

Avvik 1 – Nabovarsling

Kontrollforetaket skriver at det er avdekket avvik i forhold til utsendelsestidspunkt av nabovarsler. Søknad om tillatelse til tiltak ble sendt kommunen før nabovarsler ble sendt ut.

Ansvarlig søker fremholder at samhandlingen mellom kommunal saksbehandling og ansvarlig søker har bidratt til feil håndtering av nabovarsler i søkeprosessen. Dette fordi tidspunkt for utsendelse av nabovarsler skjedde etter avtale med kommunens saksbehandler. Ansvarlig søker er derfor uenige i kontrollforetakets vurdering av dette som et åpent avvik.

Bygningssjefens vurdering

Bygningssjefen kan ikke se at det foreligger noen dokumentasjon som tilsier at tidspunkt for utsendelse av nabovarsler skjedde i samråd med kommunens saksbehandler, og ber i tilfellet om at dette dokumenteres. Søknaden ble mottatt 20.12.2013. Nabovarsling for område II ble sendt 04.12.2013, de andre senere.

Bygningssjefen mener likevel at dette ikke har hatt betydning for sakens utfall, da tiltaket ble nabovarslet og alle naboene fikk rikelig med tid for å uttale seg før søknaden ble behandlet.

Konklusjon: Avviket anses som lukket.

Avvik 2 – Søknad om midlertidig brukstillatelse sendt før søknad om dispensasjon er avgjort

Kontrollforetaket skriver at søknad om midlertidig brukstillatelse ble sendt kommunen mens saken er under etterforskning av politiet, samt at det ventes på svar på dispensasjonssøknaden fra Riksantikvaren. Det vil da være uklart hvilke traséer som er godkjente.

Ansvarlig søker viser til at verken tiltakshaver eller ansvarlig søker har mottatt melding om at de har blitt politianmeldt per 08.04.2016. Videre ser de ingen uklarheter i forbindelse med traséene som skal omsøkes, da AFK har informert kommunens byggesaksbehandler om at eksisterende VA-traséer kan benyttes om midlertidig brukstillatelse blir gitt. Dette i påvente av svar fra Riksantikvaren.

Bygningssjefens vurdering

Det er opprettet sak hos politiet på bakgrunn av AFK's anmeldelse fordi det er gjort inngrep i kulturminner. AFK har anmeldt kommunen for forholdet, og bygningssjefen registrerer at hverken ansvarlig søker eller tiltakshaver er anmeldt.

Dispensasjonssøknad fra ansvarlig søker til Riksantikvaren om dispensasjon fra kulturminnelovens bestemmelser er ikke behandlet. Bygningssjefen har oppfattet det slik at Riksantikvaren ikke tar stilling til dispensasjonssøknaden, før politiet har avsluttet sin sak hvor kun kommunen er anmeldt. Bygningssjefen mener dette er beklagelig, da spørsmålet om kulturminnet kan frigis gjennom en dispensasjonssøknad bør være en selvstendig vurdering, uavhengig av resultatet av AFK's anmeldelse av kommunen. Det er korrekt at byggesaksbehandleren har fått bekreftet av AFK, at det er akseptabelt for AFK at det gis midlertidig brukstillatelse for anlegget før søknad om dispensasjon er behandlet av Riksantikvaren.

Konklusjon: Avviket anses som midlertidig lukket.

Avvik 3 - Søknad om dispensasjon mens saken er politianmeldt

Kontrollforetaket skriver at ansvarlig søker har søkt Riksantikvaren om dispensasjon fra kulturminnelovens bestemmelser mens saken er politianmeldt, og at svar ennå ikke er mottatt. Dispensasjonssøknaden vil bli vurdert av Riksantikvaren når svaret på politiets etterforskning foreligger. Avviket kan ikke lukkes før svar fra Riksantikvaren er mottatt, men anses ikke til hinder for å kunne gi en midlertidig brukstillatelse.

Ansvarlig søker er uenige i kontrollforetakets vurdering om hvem som er ansvarlige for avviket da ansvarlig søker ikke selv kan lukke avviket, og mener kommunen selv har forårsaket situasjonen.

Bygningssjefens vurdering

Bygningssjefen viser til innledende bemerkninger over. Det er svært spesielt at de ansvarlige for prosjektet tilsynelatende fraskriver seg ethvert ansvar for at det har blitt gjort inngrep i kulturminner. Bygningssjefen gjentar at det er uheldig at Riksantikvaren ikke behandler søknaden om dispensasjon parallelt med politiets etterforskning, da dispensasjonsspørsmålet bør være uavhengig av politisaken. Bygningssjefen mener likevel at søknaden om dispensasjon til Riksantikvaren samtidig som det foregår politietterforskning var nødvendig, i og med at det er foretatt inngrep i kulturminnene.

Konklusjon: Avviket anses som midlertidig lukket.

Avvik 4 - Kulturminnebaser ble ikke sjekket ut - PRO

Askeladden, Skog og landskap eller tilsvarende ble ikke sjekket for fornminner før trasé ble utarbeidet og søknad om igangsettingstillatelse ble sendt til kommunen. Det er fornminner i grunnen i prosjektområdet, og arkeologiske myndigheter skal gi en uttalelse/godkjenning av trasévalg. AFK varslet at de ønsket å gjennomføre registreringer på deler av områdene før oppstart av gravearbeider. Kontrollforetaket viser til epost fra Anne Traaholt hos AFK datert 21.03.2014 hvor hun skriver «I deler av områdene er det aktuelt for oss å gjennomføre registrering, men jeg ser ikke noen umiddelbare konflikter med kjente kulturminner». Det er derfor kontrollforetakets oppfatning at gravearbeidene ble startet opp før omtalte registreringsarbeid ble utført. Ansvarlig søker mener de ved aktivt å ta kontakt med AFK har gjort det de kunne for å sikre at fornminner ikke ble beskadiget. De mottok også igangsettingstillatelse før Fylkesmannen (bygningssjefen antar at det her menes fylkeskommunen) hadde utført sine undersøkelser.

Bygningssjefens vurdering

I søknaden skriver ansvarlig søker at de er kjent med at store deler av området allerede har vært gjenstand for registrering. «*Det omsøkte ledningsnett (grunne grøfter) fremføres i en allerede foreliggende opparbeidet infrastruktur og langs «veiskulderen» i dette veianlegget. Av den grunn er det svært få traséer som finner sted i områder som ikke allerede er bygget ut. Men dette til tross og allikevel vil vi i samarbeid med AFK og Fylkesmannen i Oslo og Akershus ivareta de retningslinjer som Kjartan Fønstelien (som er enhetsleder i arkeologisk feltenhet i AFK) bidra til å føre de grunne ledningstraséene for VA-nettet utenom de områder som ønskes undersøkt. Vi vil påse at disse aktivitetene blir ivaretatt i fremdriftsplanen og blir omforent med de øvrige aktiviteter i prosjektet.*»

Kommunen oversendte søknaden til uttalelse fra AFK den 03.02.2014. Ansvarlig søker mottok kopi av uttalelsen.

Undersøkelsene for kulturminner ble foretatt i perioden fra 20.05.2014 og 15.08.2014 (område I og område II). Tillatelse til tiltak ble gitt 18.07.2014 for område I.

Undersøkelsene var på dette tidspunktet ferdig og AFK skriver i sitt brev av 03.02.2015 at: «Tiltakshaver har i samarbeid med arkeolog fra fylkeskommunen målt inn kulturminnene.» og «Tiltakshaver er nå kjent med de registrerte automatisk fredete kulturminnene og vil slik fylkesrådmannen har forstått tilpasse sine planlagte

tiltak til dette. Dersom likevel ikke lar seg gjøre å realisere VA-prosjektet uten å komme i konflikt med kulturminnene/sikringssonene vil dette bety at det må fremmes en dispensasjonssøknad, som Riksantikvaren vil ta stilling til.»

Bygningssjefen mener det var sterkt kritikkverdig av ansvarlig søker/tiltakshaver å ikke undersøke tiltaksbasene før søknad ble sendt inn. Ansvarlig søker måtte forstå at det ikke er tilstrekkelig å ta kontakt med kulturminnemyndigheten, men at de også må sørge for å få de nødvendige avklaringer og å følge disse. De har visst at det var potensiale for fornminner, de fikk beskjed om at det var behov for registreringer, de avtalte dato for registreringer og de var delaktig i undersøkningen og med på å måle inn alle funn. Likevel begrunner ansvarlig søker blant annet avviket med at kommunen ga igangsettingstillatelse.

Avviket er likevel ikke mulig å rette opp i på nåværende tidspunkt.

Dispensasjonssøknaden må behandles av Riksantikvaren før det tas stilling til om ledningene kan bli liggende eller om de må flyttes.

Konklusjon: Avviket anses som midlertidig lukket.

Avvik 5 - Dimensjonering av rør

Kontrollforetaket skriver at dimensjoneringen av rør viser hastigheter ned mot 0,4 m/s. Dimensjoneringsveiledninger så som Norsk Standard NS/EN 1671 og VA-miljøblad 66. «Hastigheten i ledningen bør være slik at det kan oppnås selvrensing, dvs. >0,7 m/s, skjærspenning $T > 2,3 \text{ N/m}^2$. Videre skal ledningene være slik dimensjonert at luft/gass transporteres med væsken og ikke samler seg i ledningene.» Kontrollforetaket kan ikke se at det foreligger dokumentasjon på skjærspenninger i beregningene. Det er ikke dokumentert at det oppnås selvrensing i spylehastighet under 0,7 m/s.

Ansvarlig søker mener å ha fremlagt dokumentasjon på at dimensjoneringen av rør er i henhold til Norsk Standard NS/EN 1671 og VA-miljøblad 66, og viser til masteroppgave NMBU fra 2015 om selvrens i trykkledning. Ansvarlig søker mener at det kan oppnås selvrens for hastigheter på 0,4 m/s i et Ø63mm PE rør.

Bygningssjefens vurdering

Bygningssjefen mener det er vist til faglig uenighet om det er fremlagt tilfredsstillende dokumentasjon for dimensjoneringen av ledningene. Uten at det er stilt spesifikke krav, bør dimensjoner tilfredsstillende kjente veiledninger på området. Skal avviket lukkes må det fremlegges relevant dokumentasjon for dette, slik kontrollforetaket viser til. Det vil ikke være tilstrekkelig å vise til en ikke-identifisert masteroppgave som dokumentasjon på at kravene er oppfylt.

Konklusjon: Avviket er ikke lukket.

Det må fremlegges dokumentasjon på beregninger og dimensjonering som viser at arbeidet er fagmessig prosjektert og utført.

Avvik 6 - Graving uten godkjenning fra Fylkeskonservator - UTF

Kontrollforetaket skriver at det foreligger en politianmeldelse fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus (Bygningssjefen antar at det her menes fylkeskommunen) for å grave i grunnen uten å ha fått godkjenning fra Fylkeskonservatoren. Graving ble utført i områder der det er kulturhistoriske fornminner.

Ansvarlig søker opplyser om at verken de eller tiltakshaver har mottatt politianmeldelse per 08.04.2016.

Bygningssjefens vurdering

Uavhengig av hvem som har mottatt politianmeldelse for forholdet, er det et faktum at det har blitt foretatt gravearbeider som har gått inn i kulturminner. Det fremkommer ikke om ansvarlig foretak for arbeidet hvor avviket foreligger, VVS Gruppen AS, er politianmeldt. For øvrig vises det til vurderinger over.

Konklusjon: Avviket anses som midlertidig lukket.

Bygningssmyndigheten har kommet til at alle avvik unntatt ett kan aksepteres som lukket eller midlertidig lukket. Når det gjelder rørdimensjonering kan ikke bygningssmyndigheten akseptere dette som lukket på nåværende tidspunkt. Dersom ansvarlig søker, Entreprenør Gruppen AS, kan dokumentere at hastigheten i ledningene oppnår selvrensing og at ledningene er slik dimensjonert at luft/gass transporteres med væsken og ikke samler seg i ledningene, ber vi om at slik dokumentasjon sendes til kommunen så snart som mulig. Dette forholdet kan vanskelig endres i ettertid, og det forventes at prosjektering og utførelse sikrer at anlegget fungerer etter hensikten i den antatte driftsperioden.

Bygningssjefen finner med bakgrunn i ovenstående at det kan utstedes midlertidig brukstillatelse for anlegget for områdene I, III og IV. Ferdigattest kan i alle tilfeller ikke gis før forholdet til kulturminner er klarlagt, og de nødvendige søknader om dispensasjon og endring er gitt.

Med hilsen

Jack Hatlen
Bygningssjef/RO-leder PBG

Dokumentet er elektronisk godkjent.

	Postboks 144	1541 VESTBY
Mottaker:		
Entreprenør	postboks 607,	1522 MOSS
Gruppen AS	Høyden	
Hovedkontor		
Entreprenør	Oluf Onumsvei 9	0680 OSLO
Gruppen AS		
Hovedkontor		

